

Tietoa ja argumentteja kampanjan tueksi

Poliitikon museoharjoittelu 19.–23.8.2024

Poliitikon museoharjoittelu -tekee päättäjille näkyväksi museoiden toimintaa kulissien takana. Museovierailuilla tuodaan esille museoiden monipuolista työtä ja koko Suomen kattavan museoverkoston yhteiskunnallista merkitystä.

Museot vaikuttavat laajasti yhteiskuntaan. Lain mukaan niiden tehtävänä on:

- 1) kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen tallentaminen ja säilyttäminen;
- 2) aineistoja ja muita sisältöjä koskevan tutkimuksen edistäminen ja hyödyntäminen;
- 3) aineistojen ja tiedon saatavuuden, saavutettavuuden ja käytön edistäminen;
- 4) kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen esittäminen ja elämysten tarjoaminen;
- 5) yleisötyö, vuorovaikutus sekä opetuksen ja kasvatuksen edistäminen.

Museot vahvistavat elinvoimaa. Museot vahvistavat alueensa taloutta merkittävällä tavalla. Tutkimuksen¹ mukaan museot tuottavat sijaintialueilleen jo lähes pelkkinä verotuloina takaisin kuntien niihin sijoittaman summan, minkä lisäksi museoiden houkuttelemat kulttuurimatkailijat synnyttävät alueelle lisäkysyntää mm. majoitus- ja ravintolapalveluihin sekä kauppoihin. Vaasan yliopiston tutkimuksessa museot saivat alueilla aikaan lisäkysynnän, joka oli viisinkertainen museoiden saamaan julkiseen tukeen nähden. Aluetalouden näkökulmasta museo on hyvä sijoitus jo pelkästään rahallisessa mielessä. Yhteensä museomatkailijat käyttävät museopaikkakunnilla jopa 540 miljoonaa euroa vuodessa².

Museoilla on vetovoimaa. Museot ja kulttuuriperintö ovat tärkein syy kulttuurimatkailulle kotimaassa ja laajemmin Skandinaviassa. Tutkimusten mukaan museoiden taloudellinen vaikuttavuus on merkittävin syy niiden saamalle julkiselle tuelle³.

Museot elävät vahvaa kasvukautta. Kaikkien aikojen kävijäennätys rikottiin 2023, kun Suomen museoihin tehtiin yli 8,7 miljoonaa käyntiä. Kun lasketaan mukaan myös tiedekeskusten käynnit, vuotuisia käyntejä oli yli 9 miljoonaa⁴.

¹ Museoiden taloudellinen vaikuttavuus. Piekkola, Hannu; Suojanen, Otto; Vainio, Arttu . Vaasan yliopisto 2013. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-476-503-9>

² Valtakunnallinen kävijätutkimus 2021. <https://museoliitto.fi/artikkelit/valtakunnallinen-kavijatutkimus-2021/>

³ Museums – A Catalyst for Sustainable Economic Development in Sweden. Gustafsson, Christer & Ilja, Akram. International Journal of Innovative Development & Policy Studies 5(2):1-14, April-June, 2017. ISSN: 2354-2926

⁴ Museoviraston Museotilasto: <https://www.museotilasto.fi>

Museot ovat yhä saavutettavampia myös digitaalisesti. Esimerkiksi suomalaisten museoiden valokuvakokoelmista jo yli miljoona valokuvaa on julkaistu verkossa. Suomalaisten museoiden kokoelmissa on 45 miljoonaa esinettä, taideteosta, näytettä ja tallennetta, joita voi kokea sekä näyttelysaleissa että verkkoalustoilla.⁵

Museot vahvistavat hyvinvointia. John H. Falkin tutkimusryhmä selvitti hyvinvointivaikutuksia kahdeksassa suomalaismuseossa vuonna 2022. Vaikutukset osoittautuivat sekä pitkäkestoisiksi että laaja-alaisiksi niin, että museokäynti tuotti henkilökohtaista, sosiaalista, fyysistä ja älyllistä hyvinvointia. Museokävijät arvioivat käynnin vaikutukset myönteisiksi vielä kuukauden kuluttua käynnistä. Peräti 99 prosenttia vastaajista koki, että käynti edisti hyvinvointia. Kävijät arvioivat myös hyvinvointivaikutusten rahallista arvoa.⁶

⁵ Museoviraston Museotilasto: <https://www.museotilasto.fi>

⁶ Measuring the Public Value of Finnish Museum Experiences. Institute for Learning Innovation 2023. <https://museoliitto.fi/measuring-the-public-value-of-finnish-museum-experiences/>